

Андрушко Р.В., здобувач ступеня вищої освіти магістра за спеціальністю «Правознавство» факультету № 2 ННІ № 4 НАВС
Науковий керівник: професор кафедри управління та роботи з персоналом НАВС, доктор юридичних наук, доцент
Охріменко І.М.

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПРИНЦИПІВ УПРАВЛІННЯ В ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ТА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Актуальність даної проблематики полягає в тому, що глибокі і невідворотні демократичні перетворення, що відбуваються в Україні, вимагають перебудови і значного підвищення на цій основі рівня ефективності та якості діяльності органів Національної поліції України, оскільки виконання нею завдань сьогодення пов'язане передусім з реалізацією цілого ряду нових принципів, заснованих на визнанні загальнолюдських цінностей: гідного ставлення до

особи, посилення охорони прав та свобод громадян, різних форм власності та інших пріоритетів правового і демократичного суспільства, визначених Конституцією України.

Успішне виконання цих завдань неможливе без урахування кращих зразків як попереднього вітчизняного, так й зарубіжного досвіду сьогодення.

Насамперед, варто зауважити, що в зарубіжних країнах діяльність поліції детально регламентована і закріплена в чинному законодавстві. Натомість в Україні на даний час існує цілий ряд нерегульованих законодавством аспектів діяльності органів поліції, особливо в адміністративній (виконавчо-розпорядчій) сфері.

Хотілося б також відзначити, що працівники поліції України в окремих випадках мають ширше поле компетенції, ніж поліцейські деяких країн, але ефективність їх роботи значно нижча. З метою з'ясування причин цього варто проаналізувати та порівняти положення нормативних документів, що регламентують цю діяльність.

Згідно із чинним законодавством основними принципами діяльності поліції України є: верховенство права, дотримання прав і свобод людини, законність, відкритість і прозорість, політична нейтральність, взаємодія з населенням на засадах партнерства та безперервність виконання своїх завдань.

Принципи діяльності поліції в зарубіжних країнах можуть фіксуватися у підзаконних актах і статутних документах. Наприклад, у Статуті лондонської муніципальної поліції «Скотленд-Ярд» визначено шість основоположних принципів діяльності з обслуговування населення, а саме: визначення рівня стандартів обслуговування та їх публікація; інформація та гласність; вибір і консультація; допомога та ввічливість; виправлення помилок; оптимальне обслуговування у межах витрачених коштів.

У законодавстві окремих держав Центральної та Південно-Східної Європи формально визначаються правові принципи діяльності поліції. Так, зокрема, у пунктах 1, 2

розділу 2 Закону Республіки Угорщина «Про поліцію» від 29 березня 1994 року йдеться про принципи поваги і захисту людської гідності, взаємодії з державними та муніципальними органами влади, громадськими організаціями і окремими громадянами, поза партійності, взаємності (співпраці) з іноземними та міжнародними органами правопорядку. Статтею 4 Закону Республіки Болгарія «Про Міністерство внутрішніх справ» від 19 грудня 1997 року прямо передбачено, що підпорядковані Міністерству національні служби (включаючи й поліцію) повинні будувати свою діяльність на принципах законності, поваги до прав і свобод громадян та їхньої гідності, централізму в організації та управлінні, публічності, конспірації, поєднанні гласних і негласних методів і засобів у визначених законом випадках, співпраці з громадянами.

Принципи як основоположні ідеї є відбитком найважливіших сторін практичної діяльності суб'єктів суспільних відносин. Вони не можуть бути довільними конструкціями людського розуму, оскільки за своєю природою є виразом об'єктивних соціальних закономірностей. Принципи різняться не лише своїм змістом, а й глибиною, ступенем охоплення правової матерії.

Як бачимо, уся діяльність структури поліції, як в Україні, так і у зарубіжних країнах базується на певних принципах (засадах). Але чи взяв до уваги уряд України зарубіжний досвід створення та реформ діяльності правоохоронних органів, чи звернувся до прогалін зарубіжних країн, щоб не зробити помилки і для нашої країни, це питання на сьогоднішній день, в період переходу від старої системи поліції України до нової Національної поліції України залишається відкритим.